

Φύλλο Εργασίας:

Ο Αρχαίος Ελληνικός Κόσμος

Οδηγίες για τους εκπαιδευτικούς

- **Πλαίσιο και κατηγορία πολιτιστικής κληρονομιάς:** Δύο μοναδικά Μνημεία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς που αντιπροσωπεύουν το αρχαίο ελληνικό πνεύμα και προσφέρονται για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας: η Ακρόπολη της Αθήνας και ο αρχαιολογικός χώρος της Ολυμπίας. Μέσα από αυτό το Φύλλο Εργασίας, οι μαθητές θα πραγματοποιήσουν ένα ταξίδι στο χρόνο. Το φύλλο αποτελείται από δύο ασκήσεις κάθε μία από τις οποίες επικεντρώνεται σε ένα από τα προαναφερθέντα μνημεία.
 - **Περιγραφή και αιτιολόγηση:** Η Ακρόπολη της Αθήνας στην Ελλάδα αποτελεί ορόσημο του πολιτισμού της ανθρωπότητας με παγκόσμια ακτινοβολία. Τα μνημεία της είναι διάσημα εδώ και αιώνες, εκ των οποίων το διασημότερο είναι ο Παρθενώνας, που θεωρείται ένα από τα 7 θαύματα του κόσμου. Τα μνημεία της Ακρόπολης συμβολίζουν τη δημοκρατία, την ισχύ, την πρόοδο και τη λάμψη της Αθήνας κατά τη χρυσή εποχή του Περικλή (5^{ος} αιώνας π.Χ.). Η τεράστια άνθηση των τεχνών και ο προηγμένος πολιτισμός που αναπτύχθηκε στην Αθήνα των κλασικών χρόνων αντικατοπτρίζονται στα ανθρώπινα οικοδομήματα που παρουσιάζονται στο μάθημα αυτό.
Κατοικημένη ήδη από τα προϊστορικά χρόνια, η περιοχή της Ολυμπίας ήταν το κέντρο λατρείας του Δία, του πατέρα των δώδεκα θεών στην αρχαία Ελλάδα. Ταυτόχρονα, ήταν η κοιτίδα του αθλητικού ιδεώδους, καθώς εκεί γεννήθηκαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες που ενέπνευσαν αργότερα ολόκληρη την ανθρωπότητα. Για τους αρχαίους Έλληνες, αυτοί οι αγώνες είχαν αθλητικό αλλά και πολιτικό, κοινωνικό και θρησκευτικό χαρακτήρα και έχουν θεμελιώσει τις αξίες της δικαιοσύνης, της αλληλεγγύης και της ειρήνης μεταξύ των λαών.
- Διάρκεια:** δύο διδακτικές ώρες (45 λεπτά διδασκαλίας η μία)
- **Επίπεδο γλώσσας:** A2-B1
 - **Ηλικιακό εύρος:** 12-18

- **Προαπαιτούμενες γνώσεις:** Οι μαθητές θα πρέπει να έχουν ήδη διδαχθεί τη χρήση ουσιαστικών και επιθέτων, καθώς και των τοπικών και χρονικών επιρρημάτων. Θα πρέπει επίσης να είναι εξοικειωμένοι με τους παροντικούς και τους παρελθοντικούς χρόνους (κυρίως ενεστώτα, παρατατικό και αόριστο) και να μπορούν να εφαρμόζουν συντακτικά τις παραπάνω γνώσεις σε σύντομες, απλές και πιο σύνθετες προτάσεις. Τέλος, θα πρέπει να γίνει μια εικονική περιήγηση στην Ακρόπολη και το μουσείο της και μια επισήμανση της γεωγραφικής τοποθεσίας της Αρχαίας Ολυμπίας στο χάρτη, καθώς και μια σύντομη παρουσίαση των κύριων μνημείων και γλυπτών που βρίσκουμε και στις δύο τοποθεσίες.
- **Θεματική, γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα (μαθησιακοί στόχοι):** Σε αυτό το Φύλλο Εργασίας οι μαθητές...
θα μπορούν να διακρίνουν και να χρησιμοποιούν σωστά τα ουσιαστικά, τα τοπικά και τα χρονικά επιρρήματα, καθώς και τον ενεστώτα και τον αόριστο στον αφηγηματικό λόγο και να συντάσσουν σύντομες και κατανοητές προτάσεις. Θα εξοικειωθούν με την κατανόηση κειμένων που σχετίζονται με τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό (γλυπτά/αρχιτεκτονική, έθιμα, μυθολογία, λατρεία θεών, αρχαίοι Ολυμπιακοί Αγώνες).
- **Ανάπτυξη Δεξιοτήτων (ή μαθησιακά οφέλη για τους μαθητές):**
Με την ολοκλήρωση του Φύλλου Εργασίας, οι μαθητές αναμένεται:
 - να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους που σχετίζεται με τη μυθολογία, τις τέχνες και τις αθλητικές δραστηριότητες.
 - να μάθουν να περιγράφουν αντικείμενα και τοποθεσίες προφορικά και γραπτά.
 - να έρθουν σε επαφή με την αθηναϊκή δημοκρατία του 5^{ου} αιώνα π.Χ., τη λατρεία των Θεών και τους αρχαιοελληνικούς θεσμούς και αξίες.
 - να συνειδητοποιήσουν την επιρροή που έχουν οι Ολυμπιακές Αγώνες στην ανθρωπότητα καθώς και την ιδέα ότι ο αθλητισμός φέρνει κοντά τους ανθρώπους.
 - να καλλιεργήσουν ένα αίσθημα θαυμασμού και ευαισθησίας για τα μνημεία υψηλής αισθητικής.

- **Απαραίτητο υλικό:** αντίγραφα των φύλλων εργασίας, στυλό/μολύβια, πίνακας/μαρκαδόροι /σπόγγος, ούτως ώστε ο δάσκαλος να είναι σε θέση να γράφει οποιαδήποτε χρήσιμη ή βοηθητική πληροφορία στον πίνακα. Ένας υπολογιστής με πρόσβαση στο διαδίκτυο, καθώς και ένας προβολέας (ιδανικά, διαδραστικός πίνακας) για την προβολή οποιουδήποτε οπτικοακουστικού υλικού που παρατίθεται πιο κάτω **πριν από την υλοποίηση του Φύλλου Εργασίας, προκειμένου οι μαθητές να είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι** (αν το μάθημα είναι διαδικτυακό, κάντε κλικ απευθείας στο παρακάτω υλικό):
 - [Εικονική περιήγηση στην Ακρόπολη Αρ. 1](#) – [Εικονική περιήγηση στην Ακρόπολη Αρ. 2](#)
 - [Εικονική περιήγηση στο Μουσείο της Ακρόπολης](#)
 - [Βίντεο για την αναστήλωση των μνημείων της Ακρόπολης](#)
 - [Ένας σύντομος οδηγός για την Ακρόπολη για δασκάλους](#)
 - [Φωτογραφική συλλογή μνημείων και γλυπτών της Ακρόπολης](#)
 - [Χάρτης της Ακρόπολης για παιδιά](#)
 - [Χάρτης της αρχαίας Ολυμπίας](#)
 - [Φωτογραφική συλλογή αρχαιολογικού χώρου Ολυμπίας-UNESCO](#)
 - [Βιντεοπαρουσίαση της Ολυμπίας](#)
 - [Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού της Ελλάδας - Ολυμπία](#)

- **Αναφορές και πηγές:**

Εκμάθηση ξένων γλωσσών

- Ampati, An. & Katsarou, Chr. (2012). Production of oral and written speech in students of level A2.
- [Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας / Διαδρομές.](#)
- [Εκπαίδευση Αλλοδαπών & Παλιννοστούντων Φοιτητών](#)
- [Haralampopoulos, A. \(2000\). The shift to the communicative approach of the Greek Language in Secondary Education. Thessaloniki: Greek Language Center.](#)
- Hellenic Ministry of Education and Religious Affairs / Aristotle University of Thessaloniki (2007), Teaching and learning in the multicultural school: teaching approaches and educational material. Minutes of one-day conference, December 10th-11th, Thessaloniki.

- [Kitsa, A. \(2006\). Vocabulary Aid to support teachers of Greek as a second / foreign language. Part B'. Thessaloniki.](#)
- [Petropoulou, O., Kasimati, A., Retalis, S. 2015. Meaning and Evaluation of Educational Content in the 21st Century. \[Book Chapter\]. In Petropoulou, O., Kasimati, A., Retalis, S. 2015. Contemporary educational assessment with the use of educational technology. \[ebook\] Athens:Hellenic Academic Libraries Link. chapter 1.](#)
- [Sapiridou, A. The cultural element in the Greek language course.](#)
- [Skourtou, E., Kourti-Kazoulli, V., Sella-Mazi, E., Chatzidaki, A., Androusou, A., Revythiadou, A., Tsokolidou, P., \(2016\). Διγλωσσία & Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας. \[ebook\] Athens:Hellenic Academic Libraries Link.](#)
- [Tiliopoulou M., Phonological awareness in Greek as a second language.](#)
- [Varlokosta, Sp. & Triantafyllidou, L. \(2003\), Levels of language proficiency in Greek as a second language. Athens, KEDA.](#)

Η Ακρόπολη των Αθηνών

- [Το Μουσείο της Ακρόπολης για παιδιά](#)
- [Ψηφιακό αποθετήριο με εκπαιδευτικό υλικό για την Ακρόπολη, που υλοποιείται από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης \(ΕΚΤ\) για την Υπηρεσία Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης \(ΥΣΜΑ\).](#)
- [Το μουσείο της Ακρόπολης](#)

Αρχαιολογικός Χώρος της Ολυμπίας

- [Αρχαίοι Ολυμπιακοί Αγώνες στο πέρασμα του χρόνου](#)
- [Γνωριμία με την Ολυμπία](#)
- [Ο Αρχαιολογικός χώρος της Ολυμπίας](#)
- [Εικονική περιήγηση στην Ολυμπία](#)
- [Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού της Ελλάδας - Ολυμπία](#)

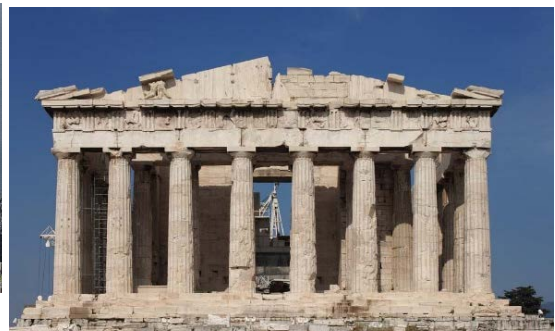
Φύλλο Εργασίας για τον μαθητή

ΑΣΚΗΣΗ 1: Για να μπορέσουν οι μαθητές να ολοκληρώσουν την άσκηση αυτή είναι απαραίτητο να γίνει μια εικονική περιήγηση στον [ιερό βράχο της Ακρόπολης](#) και στο [Μουσείο της Ακρόπολης](#), καθώς επίσης να συμβουλευτούν τη [γενική παρουσίαση](#) και το [σχετικό χάρτη](#) των μνημείων για να δουν πού βρίσκονται (Συνολική διάρκεια άσκησης: 45 λεπτά)

Εργασία 1: Σας δίνονται εικόνες από τα μνημεία που κοσμούν τον βράχο της Ακρόπολης. Γράψτε τον σωστό τίτλο για κάθε φωτογραφία από το παρακάτω πλαίσιο. (Εικόνες: Acropolis Restoration Service/Acropolis Educational Resources Repository)

Εικόνα 1

Εικόνα 2

Εικόνα 3.

Σχήμα 4.

Προπύλαια, η είσοδος της Ακρόπολης

Παρθενώνας, ο μεγαλύτερος ναός της Θεάς Αθηνάς

Ερέχθειο, ο ναός της Πολιάδος Αθηνάς, προστάτιδας της πόλης

Ναός της Αθηνάς Νίκης, προστάτιδας της Αθήνας στον πόλεμο

Εργασία 2: Ο Παρθενώνας είχε τον πλουσιότερο γλυπτό διάκοσμο μεταξύ όλων των αρχαίων ελληνικών ναών. Μέσα από τις γλυπτές παραστάσεις, οι Αθηναίοι επιδίωκαν να φανερώσουν τον πρωταγωνιστικό ρόλο που είχε η πόλη τους στον υπόλοιπο ελληνικό κόσμο. Γράψτε δίπλα από κάθε εικόνα τον αριθμό που δίνεται στο επεξηγηματικό κείμενο.

Η ιωνική ζωφόρος που βρίσκουμε στον Παρθενώνα (δωρικός ρυθμός) ήταν μια συνεχής ζώνη από πλάκες διακοσμημένες με σκαλιστά ανάγλυφα, που περιέτρεχε το ναό στο άνω μέρος των εξωτερικών τοίχων του οικοδομήματος. Παριστάνονται 378 ανθρώπινες και θεϊκές μορφές, καθώς και περισσότερα από 220 ζώα, κυρίως άλογα. Το θέμα της ζωφόρου είναι η πομπή των Μεγάλων Παναθηναίων, που αποτελούσε τη σημαντικότερη πολυήμερη γιορτή των Αθηναίων, η οποία γινόταν προς τιμή της προστάτιδας θεάς της πόλης, της Αθηνάς.

Κατά τη διάρκεια της γιορτής πραγματοποιούνταν αθλητικοί και καλλιτεχνικοί αγώνες καθώς και η μεγάλη πομπή προς την Ακρόπολη, στην οποία συμμετείχε όλη η πόλη και η οποία ολοκληρωνόταν με την παράδοση του νέου πέπλου που θα φορούσε το άγαλμα της θεάς Αθηνάς.

Στην πομπή συμμετέχουν **(1)** ιππείς σε άλογα που καλπάζουν, **(2)** άρματα που διαγωνίζονται στο τρέξιμο, **(3)** ηλικιωμένοι άνδρες που μεταφέρουν προσφορές π.χ. νερό για τη θεά, **(4)** ζώα που οδηγούνται για θυσία προς τιμήν της θεάς, **(5)** Ολύμπιοι θεοί που απεικονίζονται καθήμενοι για να υποδεχτούν την πομπή κ.λπ.

Πηγή εικόνων/κειμένων: [Ιστοσελίδα του Μουσείου της Ακρόπολης](#)

ΑΣΚΗΣΗ 2: Για να κάνετε τις παρακάτω δραστηριότητες θα πρέπει να δείτε μια [τρισεδιάστατη αναπαράσταση](#) και [ένα βίντεο](#) του αρχαιολογικού χώρου της Ολυμπίας και να μελετήσετε την [ιστορία](#) της. Ειδικά για την άσκηση 2, θα πρέπει να μελετήσετε το [υλικό](#) που αφορά το θεσμό των [αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων](#) (Συνολική διάρκεια άσκησης: 45 λεπτά)

Εργασία 1: Η Αρχαία Ολυμπία είναι η γενέτειρα των Ολυμπιακών Αγώνων και όχι μόνο. Διαβάστε το παρακάτω κείμενο και απαντήστε στις ερωτήσεις.

Στην περιοχή της Ολυμπίας, σε μια κοιλάδα κατάφυτη από πεύκα, πλατάνια και αγριελιές, άκμασε το πιο ένδοξο ιερό της αρχαίας Ελλάδας, το οποίο ήταν αφιερωμένο στον πατέρα όλων των θεών, το Δία, και γι' αυτό ονομάστηκε Άλις. Το 776 π.Χ. διεξήχθησαν οι πρώτοι Ολυμπιακοί Αγώνες σύμφωνα

με μια γραπτή μαρτυρία που βρέθηκε εκεί και αφορά μια λίστα με τα ονόματα των νικητών κατά τη συγκεκριμένη χρονολογία. Οι αγώνες γίνονταν κάθε 4 χρόνια και ήταν οι σημαντικότεροι αγώνες της αρχαίας Ελλάδας. Έτσι, η Ολυμπία καθιερώθηκε ως το σημαντικότερο θρησκευτικό και αθλητικό κέντρο.

Στο πέρασμα των αιώνων η ευημερία του ιερού ήταν εκπληκτική. Το κέντρο της Ολυμπίας ήταν η Άλις με τους ναούς της, και πιο συγκεκριμένα εκεί που βρίσκονταν οι ναοί που ήταν αφιερωμένοι στο Δία και την Ήρα, συμπεριλαμβανομένων όλων των υπόλοιπων κτισμάτων που συνδέονταν με τη λατρεία τους, καθώς και των

θησαυροφυλακίων όπου αποθηκεύονταν οι θησαυροί και το πλήθος των αφιερωμάτων, των βωμών και αγαλμάτων, κυρίως του περίφημου Ερμή του Πραξιτέλη. Στην ευρύτερη περιοχή υπήρχαν διάφορα κτίρια, όπως αθλητικές εγκαταστάσεις για την προετοιμασία και τη

διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων (γυμνάσιο, παλαίστρα, στάδιο), το εργαστήριο γλυπτικής όπως εκείνο του Φειδία, οι Θέρμες, ο Λεωνίδαίος, το Πρυτανείο, το Βουλευτήριο κ.α.

Ποιανού θεού ήταν τόπος λατρείας η αρχαία Ολυμπία;

Πότε έγιναν οι πρώτοι Ολυμπιακοί Αγώνες στην αρχαιότητα;.....

Ονομάστε ένα διάσημο άγαλμα που βρέθηκε στην αρχαία Ολυμπία.....

Τρεις σημαντικές αθλητικές εγκαταστάσεις:.....

[Πηγή κειμένου & φωτογραφιών: [Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού](#)]

Εργασία 2: Συμπληρώστε τα κενά με την κατάλληλη λέξη από το πλαίσιο.

Πηγή φωτογραφιών: [Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού](#)

το πένταθλο

η ευγενής άμιλλα

το στάδιο

η εκχειρία

ο κότινος

1. _____ ήταν ένα στεφάνι με κλαδί από την ιερή αγριελιά που δινόταν ως Ολυμπιακό έπαθλο στους νικητές.
2. _____ είναι ο χώρος που διεξαγόταν ο αγώνας δρόμου.
3. _____ αποτελείτο από τα ακόλουθα πέντε αγωνίσματα: άλμα εις μήκος, ακόντιο, τρέξιμο, δισκοβολία και πάλη.
4. _____ είναι η βασική αρχή του Ολυμπισμού που προάγει την εντιμότητα, την ισότητα και τη δικαιοσύνη στον αγώνα.
5. _____ ήταν μια συμφωνία βάσει της οποίας όποιος εισερχόταν στα σύνορα της αρχαίας Ολυμπία ήταν υποχρεωμένος να παραδώσει τα όπλα του.

Εργασία 3: Λαμβάνοντας υπόψη τις παραπάνω εργασίες, συζητήστε τα παρακάτω.

- Ποιο μνημείο της Ακρόπολης σας αρέσει περισσότερο;
- Πιστεύετε ότι υπάρχει «ευγενής άμιλλα» στο σχολείο, στις φιλίες, στην οικογένεια;
- Υπάρχουν κάποια αθλήματα που κάνετε ή θα θέλατε να κάνετε;

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΑΣΚΗΣΗ 1

Εργασία 1

Διάγραμμα 1. Το Ερεχθείο, ο ναός της Πολιάδος Αθηνάς, προστάτιδας της πόλης

Διάγραμμα 2. Ο Παρθενώνας, ο μεγαλύτερος ναός της Θεάς Αθηνάς

Σχήμα 3. Ο Ναός της Αθηνάς Νίκης, προστάτιδας της Αθήνας στον πόλεμο

Σχήμα 4. Προπύλαια, η είσοδος της Ακρόπολης

Εργασία 2: Από πάνω προς τα κάτω -> 3, 4, 1, 5, 2

ΑΣΚΗΣΗ 2

Εργασία 1

Ποιανού θεού ήταν η αρχαία Ολυμπία τόπος λατρείας; Του Δία

Πότε έγιναν οι πρώτοι Ολυμπιακοί Αγώνες στην αρχαιότητα; Το 776 π.Χ

Ονομάστε ένα διάσημο άγαλμα που βρέθηκε στην αρχαία Ολυμπία: Ερμής του Πραξιτέλη

Ονομάστε τρεις σημαντικές αθλητικές εγκαταστάσεις που βρίσκονται στην Ολυμπία: Γυμνάσιο, Παλαίστρα, Στάδιο

Εργασία 2

1. Ο κότινος
2. Το στάδιο
3. Το Πένταθλο
4. Ευγενής άμιλλα
5. Εκεχειρία

Εργασία 3: Οι απαντήσεις είναι προσωπικές και επομένως κατά βούληση των μαθητών.